Пам'ятайте про Україну!

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 30 Montgomery St. Jersey City, N.J. 07302
Телефони: (201) 434-0237, (201) 434-0807
з Ню Йорку (212) 227-4125
УНСоюз (201) 451-2200
з Ню Йорку (212) 227-5250

РІК LXXXVIII. Ч. 237. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СЕРЕДА, 16-го ГРУДНЯ 1981 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, WEDNESDAY, DECEMBER 16, 1981 No. 237. VOL. LXXXVIII.

О. МЕШКО ПИШЕ ІЗ ЗАСЛАННЯ

Оксана Мешко

Ню Йорк, Н. Й. — Закордонне Представництво Української Гельсінкської Групи з Ню Йорку опублікувало уривок листа Оксани Мешко із заслання.

Оксана Мешко — найстарший член Української групи „Гельсінкі" і її співзасновник. Після багаторічного цькування і психіатричного терору її заарештували 14-го жовтня 1980 року та засудили на півроку тюремного ув'язнення і 5 років заслання.

Оксана Мешко має 76 років, протягом яких зазнала невідшкодованих втрат: майже 10 років сталінських концтаборів (дальша реабілітація практично нічого не означала), смерть сина, ув'язнення другого сина. Теперішнє покарання Оксани Мешко, приховане зовнішньою м'якістю (заслання — все-таки не тюрма і не божевілля), розраховане на вбивство активістки правозахисту, бо там, де їй призначили відбувати 5-річне заслання не витримують навіть молоді й здорові люди. У цій першій своїй вісті із сел. Аян, Аяно-Майського району, Хабаровського краю, вона розповідає про ті умови, на які її прирекли.

Засуд Оксани Мешко — ще одне свідчення до заяви УГГ, розісланої нещодавно представникам урядів країн-учасниць Гельсінкського акту, де стверджується, що совєтська політика щодо правозахисного руху спрямована на фізичне винищення його учасників.

З листа Оксани Мешко

„...Прибула 3 липня пароплавом у дощ, та й досі не просихаю. Ви, звичайно, знаєте про стихійне лихо Хабаровського, воно нас також не обминуло. В Аяні безперервні страшні дощі, як перед потопом: аеродром знесло й авіазв'язок — цей єдиний наш зв'язок зі світом — припинився, один час і телеграфний також був перерваний. Понад 80 телеграфних стовпів було повалено або розмито гірськими потоками, тепер усе їде через Охотськ. За два місяці було три пасажирських пароплави, чекають четвертого й останнього, бо ці пароплави у вересні вже не зможуть курсувати в Охотському морі, а інших не заплановано для Аяну — мешканців на цьому Аянському п'ятачку не більше як 1,5 — 1,7 тисяч, отже, не економно. Начальство з пересадками літає на вертольоті.

Мій син закінчує 4 серпня, і ми ще не знаємо, як він звідси вибереться, а їхати він мусить неодмінно. Його дружина тяжко хвора після других пологів — у мене тепер є, крім 10-річного внука Устима, і внучка Олена, народжен 28 березня

(Закінчення на стор. 4)

САХАРОВ ДОБИВСЯ ПРАВА ДЛЯ АЛЕКСЄЄВОЇ ЕМІҐРАЦІЇ

Москва, СССР. — Нуклеарний фізик і найголовніший правозахисник у СССР Андрей Д. Сахаров і його дружина Єлена Г. Боннер своєю понад двотижневою голодівкою добилися права виїзду з СССР до Америки Лізи Алексєєвої, нареченої сина Єлени Боннер від першого шлюбу Алексєя Семьонова, який вже чотири роки перебуває в ЗСА, студіюючи фізику в Брендейз університеті в Массачусетс.

Молоді люди, Ліза, 26-ти років, і 25-річний А. Семьонов одружилися заочно в червні цього року в стейті Монтана, де такі шлюби дозволено, а познайомилися вони ще студентами в Москві, перед виїздом пасерба Сахарова А. Семьонова з СССР. Протягом цього часу совєтські власті не дозволяли спершу нареченим, а потім подружжю з'єднатися в Америці, тому що обоє Сахарових 22-го листопада пішли на голодівку, перші два тижні голодуючи в їхньому помешканні в місті Горькому, куди заслано Сахарових 22 місяці тому. На тринадцятому дні голодівки КҐБ силою перевезло їх до лікарні, де раз-у-раз їм погрожували, що їх силоміць годуватимуть через зонд у шлунок. Цього обоє Сахарови весь час побоювалися, але до такого драстичного годування не дійшло, хоч обоє правозахисників дуже схудли й ослабли. Він втратив 24 фунти ваги, а його дружина — 15 фунтів. Про їхню долю, тобто стан здоров'я, довший час нічого не знала донька і невістка.

Але в неділю, 13-го грудня, відбулася нарешті поїздка Лізи до Горького і до шпиталю, де під фальшивим ім'ям і прізвищем, щоб не було розголосу, перебувають обоє Сахарови. Тут відбулася тригодинна зустріч поміж Сахаровими і молодою жінкою, задля якої вони наражували своє здоров'я. Але ця голодівка викликала цілу бурю протестів в усьому світі, включаючи і праві і ліві кола. Завдяки цьому вже в короткому часі Алексєєва прибуде до Америки до свого чоловіка.

А. Сахаров продовжуватиме, як відомо досі, далі своє заслання в Горькому, де він перед голодівкою розпочав якийсь ближче неозначений науковий проєкт. Обох виснажених добровільним голодом Сахарових годують тепер лагідно й малими порціями, даючи їм товчену варену моркву, яблучне пюре і білий хліб чотири-п'ять разів денно. Вони п'ють овочеві соки.

УКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ПРАПОР МАЙОРІВ НАД ДНІПРОПЕТРОВСЬКИМ

Мюнхен, Західня Німеччина. — Українські дисиденти в Дніпропетровському вивісили на будівлі Комуністичної партії синьо-жовтий український прапор у суботу, 28-го листопада ц.р., — як повідомляє Юнайтед Пресс Інтернешенел, відкликаючись на неофіційні совєтські джерела.

Великий плякат з протисовєтськими кличами начебто був також тут вивішений. Звернений до Комуністичної партії УССР, плякат казав: „Ми солідаризуємося з усіми тими, які є проти вас". Прапор і плякат висіли через цілу ніч і їх усунено щойно о 9-ій годині ранку, після чого розпочалися масові й посилені розслідження цього випадку.

З рапортів, які досягли Москви, виходить, що з Києва до Дніпропетровського відряджено значну кількість агентів КҐБ для викриття цілої справи і притягнення „злочинців" до відповідальности, — твердить агентство ЮПІ.

ОН мають нового генерального секретаря

Ню Йорк, Н.Й. — Довга боротьба, яка не має прецеденту в дотеперішній історії Об'єднаних Націй за вибір нового генерального секретаря скінчилася вибором перуанського дипломата Хавіє Перезе де Куеяра, який став таким чином п'ятим з черги генеральним секретарем ОН від початку заснування тієї міжнародньої установи.

Заки дійшло до його вибору тривала довга боротьба й черга голосувань за двома конкурентами: дотеперішнім генеральним секретарем Куртом Вальдгаймом, який кандидував уже втретє на цей пост, та міністром закордонних справ Танзанії Салімом А. Салімом. Вальдгайма висував Совєтський Союз, Саліма — Китай. ЗСА наклали вето проти Саліма, бо він займав виразну протиамериканську поставу у виступах на форумі конференцій південь-північ, які незабаром будуть поновлені і постава генерального секретаря ОН важитиме в них дуже багато.

Перез де Куеяр має опінію тактовного об'єктивного дипломата, який має велике знання і практику на міжнародньому відтинку. Його обрання є чималою поразкою для Москви, яка мала надію, що в особі Вальдгайма буде мати в черговій п'ятій каденції генерального секретаря непогане знаряддя у своїх руках.

УРЯД В ПОЛЬЩІ ЗАГОСТРЮЄ ВОЄННИЙ СТАН

Варшава, Польща.— Постійний потік інформацій з Польщі, які приходять різними каналами, не зважаючи на щільне замкнення границь та перервання телефонічного й усіх інших форм зв'язку зі закордоном, вказує, що польський уряд, над яким тепер найвищим чинником є новостворена Рада національного спасіння, затіснює умови воєнного стану.

Генеральний страйк, яким погрожувала централя вільних профспілок „Солідарність", а який деякі осередки розпочали з власної ініціятиви й закликали інших до нього, не поширився. В деяких випадках, як наприклад, у найбільшій сталеварні в Катовицях, відділи служби безпеки зірвали спробу такого страйку й арештували його ініціяторів та провідників. Деякі варшавські фабрики розпочали страйк, але не підтримані іншими, перервали його.

Приватні інформації з Польщі вказують, що назагал відносини спокійні, хоч населення загально виявляє ознаки глибокого занепокоєння, а польське телебачення передає локальні вістки з ілюстраціями, які вказують, що міська комунікація у Варшаві та в інших містах працює нормально, а працівники нормально ідуть до праці. Великі снігі, які випали в Польщі, утруднюють і сповільнюють усе життя, одначе більших перебоїв не слідно.

Ціла система „Солідарности" спаралізована, бо провід виарештований й перебуває в ізоляції в різних місцях. Деякі активніші елементи на власну руку поширюють листівки зі закликом до генерального страйку. Військо постійно перебирає під своє керівництво нові фабрики та контролю різних інституцій. Уряд передав до публічного відома нове зарядження, яким впроваджено назад шестиденний трудотиждень.

Державні чинники пляново поширюють дезінформацію про місце перебування лідера „Солідарности" Леха Валенси, про його переговори з урядовими чинниками, не подаючи ні місця, де ті переговори мали б відбуватися, ні з ким він їх переводить. Продовж понеділка Варшава була сповнена інформаціями про виступ Валенси в телебаченні. Одначе, як і більшість інших таких вісток це також виявилися звичайною дезінформації, поширюваною державними й партійними комуністичними чинниками з метою здезорієнтувати суспільство та ослабити можливий опір з його боку витворюванням нереальних сподівань.

В понеділок арешти провідників і активістів „Солідарности" тривали далі. Згідно з останніми даними у самій Варшаві арештовано дотепер 3,000 членів неза-

(Продовження на ст. 4)

ІЗРАЇЛЬ АНЕКСУВАВ ҐОЛЯНСЬКІ ВИСОТИ

Єрусалим, Ізраїль. — Голянські висоти, які ізраїльське військо окупувало у висліді переможної шестиденної війни 1967 року, стали на підставі ухвали ізраїльського парляменту невід'ємною й повноправною частиною Ізраїля. Більшістю 63 до 21 парлямент у Єрусалимі прийняв цей закон негайно після його внесення урядом Менахема Бегіна, всупереч умовам договору в Кемп Дейвиді в 1979 році.

Закон каже: „Права, юрисдикція і адміністрація держави Ізраїль тепер повністю і без обмежень обіймають також Голянські висоти". Інші терени, зайняті у висліді тієї війни — Західний берег Йордану і енклява Газа — надалі є під військовою окупацією, а Синайський півострів частково повернено Єгиптові, а решта буде повернена в квітні наступного року.

В Дамаску, столиці Сирії, уряд видав заяву у тій справі, називаючи включення Голянських висот у границі держави Ізраїля „деклярацією війни" та вимагаючи від Ради Безпеки ОН негайного скликання її засідання у тій справі. Дотепер Ізраїль погоджувався повернути Голянські висоти Сирії під умовою, що вона визнає державну суверенність і інтегральність його границь. Після останніх заяв сирійського уряду для таких надій немає ніяких підстав. Президент Сирії Гафез аль-Асад декілька днів тому у своєму інтерв'ю газеті „Аль Рай Аль Амм" в Кувейті заявив іфіційно, що Сирія ніколи не визнає Ізраїля, навіть якщо це зроблять інші арабські держави, включно з ПВО.

Поспіх, з яким прем'єр Бегін перевів цей законопроєкт через парлямент, був викликаний випадками у Польщі. Випадки в Польщі, на думку Бегіна, як це подає ізраїльська преса, зв'яжуть можливості Москви маневрувати проти Ізраїля й уживати різних засобів натиску. Уряди Ізраїля дотепер опорювали приналежність Голянських висот до Сирії, вважаючи що це було зроблено після Другої світової війни урядами Англії та Франції без врахування геополітичних відносин і потреб оборони Ізраїля, якого тоді ще не було.

Проти влучення Голянських висот в склад Ізраїля запротестував уряд Єгипту. На думку єгиптян акт влучення противорічить умовам договору в Кемп Дейвіді. Так само уряд президента Реґена осудив цей вчинок.

В. Оріховський і І. Геврик відвідали три місцевості в Канаді

Українська католицька церква св. Юрія в Едмонтоні, Альта

Джерзі Сіті, Н. Дж. — Головна Канцелярія Українського Народного Союзу повідомила, що два союзові діячі, головний організатор Василь Оріховський і голова головної Контрольної Комісії мгр Іван Геврик, відвідали, починаючи із 17-го листопада ц.р., три місцевості в Західній Канаді, а саме: Едмонтон, Калґарі і Вінніпеґ.

Метою цієї поїздки було відвідати секретарів тамошніх Відділів УНС й інших союзових діячів; запізнатися з системою їхньої праці і обмінятися досвідом в організаційній ділянці. Немає правди діти, що обидва довголітні союзовці мають вже чималий досвід у цій ділянці, здобутий на практичній роботі.

В Едмонтоні В. Оріховський і мгр І. Геврик зустрінулись на довшій розмові із секретарями Михайлом Наконечним (Відділ 497) і Теодором Войтевим (Відділ 503), та обговорили з ними методи організаційної кампанії, головно в черговому конвеншійному 1982 році.

Крім зустрічі із союзовими обидва речники УНС склали візиту о.Володимирові Тарнавському, пароохові церкви св. Юрія, до речі новозбудованої на взір церкви св. Василя в Овручі, Україна, у XII сторіччі, яка знаменна своєю архітектурою, притаманною будовам княжої доби. Коротко зустрінулись також на розмові з адвокатом Петром Саварином, відомим в Канаді політичним і суспільно-громадським діячем, а також з провінційним міністром українського роду Юлієм Козяком.

В Калґарі В.Оріховський і І. Геврик перевели довшу розмову із секретарем інж. М.Ковальським і зустрілись з іншими громадянами, зацікавленими працею УНСоюзу.

Головною метою поїздки головного організатора і голови Контрольної Комісії були організаційні справи, доказом чого був вислід їхньої спільної з місцевими секретарями і громадянами праці — здобуття 106 членських аплікацій. Крім того, вони мали змогу зустрітись також у Вінніпеґу з колишнім президентом Комітету Українців Канади адвокатом Сергієм Радчуком, відвідати багатьох інших активних громадян, а в Едмонтоні скласти візиту редакції українського католицького тижневика „Українські Вісті".

Загально поїздку союзових діячів треба вважати дуже успішною під кожним оглядом. На думку головного організатора В.Оріховського, такі поїздки є дуже потрібні і конечні, бо ніщо так не стимулює організаційної і громадської праці, як живий зв'язок з членством і союзовими активістами.

Вбили близького співробітника Хомейні

Теґран, Іран. — В місті Шираз згинув від бомби один з найближчих співробітників аятолли Хомейні, аятолла Абдоль-Госсейн Дастхейб, який був відомий із своєї жорстокости й релігійного фанатизму.

Місто Шираз у Південній частині Ірану було другим після Теґрану по кількості розстріляних і замордованих ісламськими фанатиками противників режиму аятолли Хомейні. Умовини в Ширазі дуже важкі, бо вся влада належить ісламським комітетам, які складаються з вуличних елементів, а кермують ними найбільш сфанатизовані ісламські мулли. Дастхейб загинув у дорозі до мечету, де він мав, як звичайно, провести молитву. Він був під охороною ісламських дружинників, які одначе не були в силі врятувати його перед неподіваною атакою.

Після смерти Дастхейба аятолла Хомейні виступив по радіо й виголосив черговy політичну промову. В тій промові крім погроз знищити фізично всіх своїх противників, він також пов'язав замах на Дастхейба з невдачами іракських відділів на фронті. З фронту приходять повідомлення про зростаючі бої іранських військ з іракцями, які пробують побудувати нову оборонну лінію. Іранські частини зуміли дотепер на кількох відтинках прорвати іракський фронт, відкинути іракські відділи назад та завдати їм великої шкоди. Іранські комунікати подають вістки про сотні вбитих іракців, які на деяких відтинках мали відступити у паніці. Усі ці моменти, Хомейні пов'язує з вбивством Дастхейба, який, як подав Хомейні, був не тільки диктатором у Ширазі, але також відігравав велику допомогову ролю у війні з Іраком.

Після вбивства Дастхейба Массуд Раджаві, головний лідер лівої революційної організації Муджагедін

(Закінчення на стор. 4)

У світі

ПІВДЕННОАФРИКАНСЬКІ ВІДДІЛИ ВІДВІДАВ у часі їхніх операцій у Намібії міністер оборони Ізраїля Аріель Шарон. В часі тих відвідин він обговорив питання збройного запотребування Південної Африки у зв'язку з лівими партизанами, за якими стоїть Москва і кубинський експедиційний корпус, стаціонований в Анґолі. Міністер Шарон потвердив на підставі фактичних даних, що Совєтський Союз не лише посилає в ту частину Африки значні кількості офензивної зброї, але також своїх інструкторів і фронтових спеціялістів. З огляду на ембарґо, яке наложили ОН з ініціятиви СССР ще 1977 року на вивіз зброї до Південної Африки, вона відчуває дошкульний брак модерної зброї й електронічних устаткувань, потрібних для ведення модерної війни. Ізраїль сам продукує значну кількість таких устаткувань, а крім цього, може їх закуповувати на вільному ринку й перепродавати Південній Африці. Після перебування в Намібії Шарон ствердив, що Совєтський Союз осягнув чималі здобутки в Африці та що йому треба протиставити відповідні збройні сили, й тому Ізраїль готовий допомогти у їхньому дозброєнні й вишколі.

ОСТАННІЙ БОМБОВИЙ ЗАМАХ НА РАФІНЕРІЮ в Люанді, Анґоля, важко її пошкодив, а навіть була небезпека, що її взагалі знищить. Це єдина рафінерія в тій країні і тому урядові Анґолі дуже залежить на ній. Переведене в справі того замаху слідство виявило, що виконали його внутрішні елементи Анґолі та що вина в основному лежить на анґольській службі безпеки. Після ствердження тих фактів шефа служби безпеки і міністра державної безпеки Кунді Пайма усунено з його посту й перевезено на провінцію. На його місце уряд наименував командира ударних відділів полковника Хуліо Матеус Павльо, який уже перед тим показав себе рішучим і зарадливим у різних важких ситуаціях.

ЛІДЕР ЛІВІЇ, ПОЛКОВНИК МУАММАР КАДДАФІ, нагло відкликав свою пресову конференцію, яка мала відбутися у головних військових бараках у Тріполі, столиці Лівії. До бараків він прибув згідно з пляном, одначе звідти після кількох хвилин він нагло і без будь-якого попередження присутніх пресових репортерів від'їхав. Щойно після його зникнення один з його помічників повідомив, що пресова конференція не відбудеться, бо Каддафі виїхав. Перед тим Каддафі попередив, що у своєму виступі він відповість президентові Реґенові на його рішення відкликати американців з Лівії та взагалі заатакує американську політику.

ІСЛЯМСЬКІ ТЕРОРИСТИ ПОНОВИЛИ СВОЮ терористичну діяльність у Лондоні, Англія. В центрі Лондону, недалеко Марморової арки, що побудована напроти Гайдпарку, вибухла в авті бомба, яка вбила двох пасажирів того авта, а одного важко поранила. Важко пораненого поліція негайно перевезла до одного з лондонських шпиталів, де найкращі місцеві спеціялісти намагаються врятувати його життя. Спочатку поліція припускала, що це є черговий терористичний виступ ІРА, одначе, ІРА не призналася до нього, а зібрані фактичні дані вказують на зовсім іншого роду терористів. Стверджено, що всі три пасажири в авті походять із Близького Сходу і, правдоподібно, є іранцями. Де вони хотіли підложити бомбу, що передчасно вибухла в авті, в якому вони перебували, дотепер не можна було ствердити. Снігова буря, яка наступила вкороткі після вибуху, засипала всі сліди в околиці вибуху бомби, а крім цього утруднила й інші пошукування.

ПРЕМ'ЄР ІРАНСЬКОГО УРЯДУ ГУССЕЙН Муссаві номінував і представив парляментові до затвердження двох кандидатів на міністрів. Один із них — це крайньо правий Алі Акбар Велляяті, який є кандидатом на міністра закордонних справ, а другий — мулла Алі Акбар Нурі, який є кандидатом на міністра внутрішніх справ. Керівником іранської місії при ОН назначено Саед Раджай, який невдовзі відліте до Ню Йорку. З неурядових джерел приходять інформації, що режим аятолли Хомейні почав приймати на працю колишніх членів САВАК, політичної поліції.

В Америці

КЕРІВНИЦТВО ДЕМОКРАТИЧНОЇ ПАРТІЇ ЖАДАЄ від Республіканського крайового комітету відшкодування в сумі 10 мільйонів долярів за переслідування і залякування неґрів та еспаномовних голосуючих в останніх виборах на губернатора в Ню Джерзі. Юджин Айденберґ, екзекутивний директор Демократичного крайового комітету сказав, що на руках Комітету знаходяться письмові свідчення від понад 80 голосуючих, які твердять, що їх переслідували або що вони були свідками, що група республіканських активістів залякувала інших голосуючих.

ПРИ КІНЦІ ЛИСТОПАДА АДМІНІСТРАЦІЯ для харчів і ліків схвалила нове лікарство—тімолол—завдяки якому сьогодні приблизно 17,000 осіб може жити довше після серцевої атаки. Тімолол, який в розпродажу має назву — „блокадрен" заживають ті особи, в яких уже був один удар серця. На підставі наукових даних в ділянці цього нового медикаменту, можна сказати, що одна третя із 50,000 осіб — жертв серцевої атаки, які б не появилося це нове лікарство — вмерли б до двох років, а з допомогою тімололу можуть жити довше. Одначе названа вище адміністрація перестерігає, що не кожен, поміж ними й особи, які хворіють на бронхіяльну астму, може заживати це лікарство.

Д-Р ВОРРЕН М. ЛЕВІН, СПЕЦІЯЛІСТ У ДІЛЯНЦІ прохарчування, — працівник Світової здоровельної медичної групи в Ню Йорку, — остерігає, щоб під час різдвяного сезону уникати надмірного прохарчування, цукром, алькоголем і товщем, бо це викликає у людини хандру — тобто стан пригнічення. Ці особи, які п'ють, повинні пити радше вино, в якому є не більше як 12 відсотків алькоголю, або пиво в якому є ще менше алькоголю. А коли хтось п'є горілку, то треба уникати всіляких мішаних напитків — алькоголю плюс солодкі соки і содові води, як також менше їсти цукерків і солодкого печива.

АМЕРИКАНСЬКА ПРИМОВКА НА ДОЛЯР, ЩО ВІН„вже не є той сам, що був раніше", набирає нового значення в 1982 році, в рік 250-річчя з дня народження Джорджа Вашінґтона, „батька" цієї країни. Для відзначення цієї дати федеральна скарбниця видає півдолярову монету, у якій буде 90 відсотків чистого срібла, а ціна його плянується на суму від 9-ти до 12-ти долярів.

У СПЕЦІЯЛЬНОМУ ВИДАННІ ЖУРНАЛУ „Ньюзвік" з 14-го грудня, у великому 27-сторінковому документальному репортажі „Що В'єтнам заподіяв нам?", згадується також українця Тараса Попеля з Чикаго, учасника бойових дій чоти, яка носила назву „Чарлі" і діяла у В'єтнамі десять років тому на найбільш небезпечних позиціях, перекидувана при потребі з одного критичного місця на друге поблизу Сайґону, де одного разу чота стояла в бою в складі батальйону проти ворожої дивізії. Про Т. Попеля написано: „Тарас Попель, моторний і твердий український хлопчина з Чикаго, переконався, що війна насправді не така романтична (як йому здавалося, бо через цю романтику він зголосився до війська). Попель, новичок у чоті „Чарлі" і день перед його 19-ми уродинами, опинився у бункері, пришпилений вогнем стрілянини, разом з Ед Швайґером і трьома іншими хлопцями, без рушниць, без шоломів (касок), без укриття, крім мішків з піском, грязюки-болота і з молитвою проти зливи шрапнелів, що розривалися навколо них. Попель тричі проказав „Отченаш" і розпочав простішу молитву: „Я прошу Бога спинити ці гуки. Я прошу Бога спинити богиню зливу. Я прошу Бога, щоб припинився цей крик, стогін"... Саме в цей час граната впала на долівку бункера. „Це остання мить мого життя, — подумав Попель, — всьому кінець". Але граната лежала там нешкідливо; крики і стогін і вогнеметання поступово затихли, і Тарас Попель мовчки вирішив, що, що б не сталося в цій війні, він повернеться додому живим і цілим". Телевізійна передача, базована на життєвому досвіді цієї чоти „Чарлі", була висвітлена на мережі Сі-Бі-Ес у суботу, 12-го грудня.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Svoboda USPS (30-420 ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302.
Subscription: 1 year — $30.00, 6 months — $16.00, 3 months — $9.00. UNA members 65¢ a month. Change of address — 50¢. Make checks or money orders payable to "Svoboda".
Postmaster: Send address changes to "Svoboda", P.O. Box 346, Jersey City, N.J. 07303.
P O Box 346 Jersey City, N J 07303

Контроля Церкви

В цілому світі відомо, що совєтська система прийняла атеїзм, цебто безбожництво, як один з головних принципів урядового правління. Дехто в західньому світі, головно серед протестантських провідників, вірить, що від часу Другої світової війни становище совєтського уряду до Православної Церкви дещо змінилося і що ця церква під сучасну пору має певні рамки свободи.

За яку ціну Православна Церква користується цією „обмеженою свободою" — вказує тайний документ Комуністичної Партії Совєтського Союзу (КПСС). який переслано з Москви секретним шляхом до Парижу. Частину цього документу передрукувало релігійне видання в Ню Йорку, „Релігія в країнах опанованих комунізмом", яку видає пастор Благослав Грубий, чех з походження і приятель українців. Цей документ вийшов під назвою — „Церковні кадри і леґальні заходи для контролювання їхньої діяльности". Документ приготувала ЦК КПСС в 1975 році, щоб його міг практично примінювати комуністичний апарат. Важливо, що це вперше, офіційний комуністичний документ підтверджує цей факт, що Російською Православною Церквою маніпулює совєтський уряд.

І це сталося після майже чверть сторіччя (1918-1943) жорстокого переслідування релігії у СССР, включно з брутальним знищенням Української Автокефальної Православної Церкви в 1930-их роках. Під час війни Сталін змінив свою тактику відносно релігії та визнав Російську Православну Церкву як — єдину існуючу організовану церковну одиницю. В заміну за це, ця церква була примушена служити як пропаґандивне рам'я совєтського уряду.

Цей засекречений документ приготовив В. Фуров, заступник голови Ради для церковних справ, яка є політичним механізмом Кремлю для контролювання і реєстрації „офіційної Церкви".

У цьому документі читаємо:

„Для нашого уряду спеціяльне значення має вивчення системи й діяльности (православного) єпископату для організації політичної роботи всередині, і понад усе, щоб навчити їх (єпископат) коректного відношення до совєтських законів про культи". Між іншим, „культи" у совєтському офіційному лексиконі означає будь-яку Церкву чи релігійну групу людей, які не підчиняються контролі офіційної Ради для церковних справ.

Згідно з документом, рівень контролі совєтського уряду над Синодом Єпископів є здефініований як „постійний і безперервний". Цей синод складається з патріярха і шістьох єпископів від поодиноких єпархій.

Фуров писав: „Рада контролює синод. Питання вибору й назначення його перманентних членів був і далі є цілковито в руках Ради".

Документ критикує колишнього митрополита Никодима за його „політичні" заяви, цебто, коли він проголошував молодим людям, що „немає нічого ліпшого на цьому світі як Христос".

„Це вказує, — писав Фуров, — що Рада мусить зміцнити свої завдання в політичному вихованні духовенства".

Маючи безперервну контролю над Радою, совєтські власті можуть пропхати вишколених аґентів КҐБ у провідні кадри священства, на що дещо делікатно, також вказує згаданий документ:

„Немає висвячення єпископа, чи перенесення (єпископа) без повного слідства кандидата відповідними урядовцями Ради у близькій співпраці з місцевими органами та іншими зацікавленими організаціями..."

В одній частині документу подано вказівки як то „православний єпископ" має „поступати льояльно відносно нашого уряду й виконувати корисну роботу для нашого уряду за кордоном". Ця „корисна робота" полягає в першу чергу на закордонних відвідинах російських православних делеґацій. В 1975 році, коли цей новий документ був писаний, Америку відвідала російська православна делеґація з київським митрополитом Філаретом та о. Віталієм Боровим, представником Московської Православної Митрополії при Світовій раді церков в Женеві. Ця делеґація по американських коледжах і університетах поширювала безсоромну брехню про — „повну свободу релігії в СССР".

Документ всеціло доказує, що совєтський уряд ніколи не змінить ворожого наставлення до релігії, бо дійсна неуярмлена релігія не може погодитися з антирелігійною настановою марксизму та совєтсько-російського ленінізму.

В СУБОТУ, 12-ГО ГРУДНЯ, ВІДБУЛИСЯ ВИБОРИ на острові Мальта, який після Другої світової війни став самостійною державою. Боротьба за голоси велася між двома партіями: Лейбор партією, яка була дотепер при владі, а прем'єр з її рамени Дом Мінтофф вів ліву політику, в основному прихильну Совєтському Союзові, і Націоналістичною партією. Прем'єр Мінтофф пов'язував великі надії з Лівією, сподіючись одержати від них значних субсидій. Одначе та політика скінчилася невдачею й між Мальтою та Лівією вибух конфлікт. Не пощастило також і з залицяннями до Москви і її сателітів, звідки Мінтофф також сподівався дістати таку допомогу, яка уможливила б незалежне існування тій невеличкій державі. Уряд Мінтоффа дав Совєтському Союзові великі права в уживанні мальтійських портів і корабельних варстатів, одначе, в заміну за це дістав дуже мало. Тому він почав переставлятися в напрямі Заходу. Прозахідньої політики вимагає Націоналістична партія, яка розраховує на перемогу у виборах.

Іван Кедрин

РОДИНА — ЦЕРКВА — ШКОЛА

Під час своєї візитації парохії св. Юра в Ню Йорку Владика Василь Лостен, єпископ Стемфордської єпархії, виголосив, 6-го грудня ц. р., в тій новопобудованій і ще не зовсім всередині влаштованій преґарній церкві, проповідь на особливо актуальну, не тільки релігійну, але й вселюдську та нашу українську національно-громадську тему: про родину та її обов'язки супроти дітей та громади.

... Господь створив мужчину і жінку, щоби вони заснували родину. І вони, батьки, мають обов'язок виховувати дітей у християнському дусі та в пошанівку до Божих і людських законів, виховувати на добрих громадян — свого рідного народу і країни, в якій живуть. Посилайте, батьки, своїх дітей до школи святого Юра, бо там діти дістануть науку не гіршу, як в інших школах, а будуть виховуватися в українському дусі — будуть знати українську мову, яка не перешкодить їм знати мову англійську, як і можна бути одночасно добрим українським і добрим американським громадянином...

І слухаючи тої 15-хвилинної проповіді Владики, пригадалась чомусь мудра теза передчасно померлого Миколи Шлемкевича, записана в одній з його публікацій: нарід не складається з героїв, а з сірих незамітних людей, які шанують Божі і людські закони та становлять здорові родини, у здоровому суспільстві. І мимохіть, наче автоматично, насувався перед очі сучасний сумний образ української громади в діяспорі, зокрема та особливо в Америці. Модним стало слово „середовище", модним стало заступати слово „партія" словом „середовище" чи „рух". І йдуть суперечки про ідеологію, про „більшість" і „меншість" партії і „середовищ" у громаді, йдуть палкі суперечки довкола намагання якогось „середовища" стати в проводі цілого суспільства, а забувається при всьому тому розгардіяші про „абв" проблематики: про фізичне збереження себе, як окремої етнічної (національної) одиниці в мозаїці етнічних груп в Америці.

Ні одна партія, ні одно середовище, ні один рух не матимуть найменшого значення і найменшої вартости, коли взагалі українство в Америці скорчиться до малюсінької горстки, якої не буде видно в оцьому велетенському муравлищі рас, етнічних груп і віровизнань. На наших очах корчиться українська громада в Америці. На наших очах відбувається жалюгідний паралельний процес: 1) приспішений хід асиміляції до англомовного оточення і 2) відхід українських людей від громадського зорганізованого життя. Коли вже тепер різні ворожі українству американські люди, як колишня конґресменка, тепер суддя Голцман чи голова юнії учителів Шенкер дозволяють собі прилюдно зневажати, ображувати й очорнювати українців, то що й казати про активність усіх ворогів українства, коли те українство в Америці докаже, що воно само себе не шанувало і довело себе до стану етнічного карлика.

Корчаться на наших очах українські парохіяльні школи при католицьких і православних церквах, корчаться школи українознавства у системі Шкільної Ради і поза тією системою, корчиться уся українська спільнота, яка з головою пірнула у внутрішні чвари. Це наче танок запаморочених дивним чадом людей, які не помічають, що над їхніми головами горить дах. Можна вичитати інколи в газетах, як з горіючого дому вибігає жінка з жахом в очах та з якоюсь драною суконкою чи й мітлою в руках — першим предметом, який попався в її руки, коли вона затратила почуття градації вартостей. Дах горить над головою української громади в Америці, а її члени затратили почуття градації вартостей і наче діти зайняті безглуздою забавою, що загирює цілу громаду.

У народних школах вчили нас мудрі вчителі, як легко можна зламати один прутик і як просто неможливо зламати двадцять прутиків, зв'язаних водно. Коли придивитися до поведінки деяких українців, що їх доля висунула на видатні пости в суспільстві, то дивом треба дивуватися, що вони не здають собі справи, що борючись за „владу" з такими, як вони самі, „буржуазними націоналістами", не бачать конечности шукати злуки водно, йти назустріч компромісовим формулам, єднатися та не роз'єднуватися, бо тільки в „єдності сила народу". І співають щонеділі українські люди у церквах „Боже, нам єдність подай" та, вийшовши з церкви зараз же починають говорити про ідеології, про партії, про середовища, хто винуватий та хто без будь-якої вини — а процес корчення цілої української національної спільноти в Америці на очах продовжується темпом, що ми його самі приспішуємо.

Коли придивлятися ґрадації вартостей, то напевне і безперечно на першому місці стоїть Церква. Напевне Церква залишиться найдовше і найтриваліше тоді, коли зникатимуть і щезатимуть безслідно партії, „середовища" і „рухи", які не вміли запобігти процесові заникання цілої громади. Це благословення Господнє, що в часі такого розгардіяшу, як оце настав в українській громаді в Америці — самі Владики пригадують ґрадацію вартостей і закликають — плекайте здорову родину і посилайте дітей до української школи, бо це найперше

(Закінчення на стор. 3)

Святослав Караванський

Дружня бесіда

ПИТАННЯ: Чи були відгуки в російській пресі на ваш відкритий лист О. Солженіцину?

ВІДПОВІДЬ: Витяги із статті Я. Сусленського „Головне — злам колоніяльної системи", опублікованої у газеті „Русская мысль" (закінчення):

Світ поділено на два супротивні табори: демократії і тоталітаризму. Мені, як і багатьом, здається, що краще від демократії людство покищо нічого не винайшло. Ми споглядаємо світ тоталітаризму із своєї демократичної дзвіниці та даємо йому оцінку. Хвороби совєтської системи такі: знищення особистости, моральний маразм, двоєдушність, політична проституція, безсловесність, параліч волі людей і народів до опору, насильне єдиномислiє, ідолопоклонство, деґрадація культури.

Прагнучи до універсальности, а не до соціяльного експерименту обмежених маштабів, нав'язуючи силою й терором свою ідеологію, комуністи вмостили свій шлях мільйонами трупів. Комуністи — канібали XX століття.

Отже, комунізм, як устрій свободи й добра — утопія в теорії, вандалізм на практиці. Тоталітаризм, шовінізм, колоніялізм — гидота. І кожен, хто усвідомлює це, мусить з ними боротись.

Совєтську експансію може зупинити лише рішучий контрнаступ сил демократії.

На даний момент у СССР є єдина потужна потенційна антисовєтська сила — націоналізм, рахуючи й російський. І якщо російський шовінізм обернув СССР на тюрму народів, якщо обіч всякого шовінізму йде ґеноцид, люта ненависть до інших народів, то націоналізм — здорове природне почуття. Націоналізм допомагає усвідомити інтереси свого народу та його законне місце серед інших народів. Він дозволяє тверезо зважати на інтереси інших народів та їхні права. Він виховує почуття поваги до незалежних, миролюбних та волелюбних народів. Націоналізм — добро для всіх. Зло постає, коли людина чи нарід переступає заповітну межу і піддається стихії нестримного шовінізму.

Націоналізм мусить урухомити десятки поневолених народів російсько-совєтської імперії. Скасування цієї найбільшої колоніяльної імперії сучасности — завдання ч. І. Росія не Англія і її владарі не дадуть свободи іншим народам добровільно. Її треба здобути силою та кров'ю. Не кров'ю жертв, а кров'ю борців. Під „гуртом" я розумію національні рухи багатьох народів СССР, усі дисидентські сили, крім оскаженоло шовіністичних, та якнайбільшу підтримку зовнішніх сил.

Тому в усіх програмах боротьби за свободу та демократію мусить бути неодмінний пункт про деколонізацію СССР. І то не з волі народів, не з їхнього права на самовизначення, як мислить Іловайська (редактор „Русской Мысли" С. К.). Ми говорили, що народи СССР безправні і їхню волю паралізовано. Це у чукчів та ненців треба питати, чи бажають вони відокремитись від Росії чи ні. У українського, білоруського, молдавського народів, у народів Прибалтики, Середньої Азії та Кавказу нема чого питати. Їм треба дати самостійність незалежно від того, чи усвідомлює її потребу більшість народу чи ні. Хай вони поживуть в умовах самостійної держави, а вже потім можна перевірити їхню волю, і то, якщо в референдумі про самовизначення братиме участь тільки корінна нація.

К. Крупський

ТРАДИЦІЙНІ „ОЧІ" РОСІЙСЬКОЇ ІМПЕРІЇ

„The KGB: The Eyes of Russia" by Harry Rositzke, Doubleday & Company, Inc., Garden City, New York, 1981, pp. 295.

Ще недавно, бо лиш кількадесят років тому, у світі небагато знали про те, що московська імперія провадила свою експансію при допомозі інтенсивного шпигунства. Щойно після Другої світової війни, коли московсько-совєтська імперія так експльозивно поширила границі свого володіння в напрямі Західньої Европи, світ скоро почав пізнавати той скритий чинник, при допомозі якого Москва вже „ущасливила" стільки народів.

Тепер у вільному світі існує багата та авторитетна література, яка усвідомлює народи про небезпеку, яку становить московське шпигунство. В роках 1973-74, авторові цих рядків доводилось подати огляд (надрукований у „Свободі" та в „Гомоні України") на дві більші та серйозні книжки про совєтську шпигунську систему та про її дії поза межами т. зв. „Совєтського Союзу". Це був огляд на книжку Джона Баррона п. з. „КҐБ" і на книжку Люїса Гейгена п. з. „Секретна війна за Европу".

Кожен, хто запізнається з цими більшими студіями, дізнається про те, що московська шпигунсько-розвідча система — є найбільша в цілому світі. Це незвичайно коштовна машина, яка всередині совєтської імперії на спілку з комуністичною партією контролює усе життя модерної російської імперії, а поза її межами, вбільшості під покришкою дипломатичних зв'язків, займається шпигунством, сіянням незгоди, бунтів та всякими іншими підривними діями.

Вартує пригадати і те, що в обидвох названих книжках досить правдиво описано як то Москва жорстоко поборює український націоналістичний рух за визволення України, та як підступними вбивствами знищила визначних провідників цього руху.

З початком 1981 року, література про підривні дії КҐБ збільшилася ще одною дуже солідною книжкою п. з. „КҐБ" — очі Росії", опубліковані названим на вступі цієї статті видавництвом. Автором книжки є Гаррі Розіцкі, емеритований старшина американської контррозвідки, який раніше був університетським викладачем англійської мови.

На вступі до своєї книжки автор каже, що оптичні, акустичні та електронічні очі, заінстальовані на випущених совєтських сателітах не можуть сказати того, що діється під дахом Пентаґону, як також не можуть сказати того над чим працюють в американських лябораторіях, і тому Москва не менше користується і людськими агентами навіть тепер в цій технологічній добі.

Гворячи міт геройства про совєтських архішпигунів, московський уряд видав поштові марки з подобою Ріхарда Зорґе, а в Москві назвали вулицю його іменем. У цей же самий час московський уряд скриває перед своїм населенням правду про Зорґе, а головно скриває факт, що після війни Сталін мав можливість врятувати життя Зорґе виміною його за японських шпигунів, ув'язнених в Совєтському Союзі. Інформації, які Зорґе подавав Сталінові, допомогли врятувати Москву від окупації її німецькою владою, а в загальному, його інформації в часі війни не раз врятували багато дивізій війська. Одначе Сталін не хотів врятувати життя Зорґе, а головно з причини сорому за свої фатальні політичні помилки, що їх він зробив супроти нацистської Німеччини.

Не меншу прислугу для Совєтського Союзу робив другий незвичайно талановитий шпигун Леопольд Треппер (жид, уродженець Галичини). Треппер оперував в окупованій німцями Бельгії та Франції. Він передавав Москві багато фільмів та фотокопій документів, а через таємне радіо подавав багато важливих відомостей, які мали велику стратегічну вагу. Під покришкою власника виробництва плащів-дощовиків Треппер провадив активну шпигунську діяльність. Алькоголем та привабливими дівчатами, він морально розкладав німецьких офіцерів і таким способом видобував з них багато важливих інформацій.

Викривши його радіовисильний апарат, німці не знищили Треппера, а рішили його використати. Він далі через радіо передавав Москві відомості, але за інструкціями німецької контррозвідки. Німці не відкрили цієї методи використання ворожих шпигунів; це започаткували англійці з переловленими в Англії шпигунами.

Німці дозволили Трепперові деяку свободу руху. Безумовно, це зробили вони для дезорієнтації інших совєтських шпигунів. Скориставши з цього, Треппер пішов до дентиста і при цій нагоді втік. Він до кінця війни скривався в Парижі.

(Продовження буде)

З ЛИСТІВ ДО РЕДАКЦІЇ

ПЕРША УКРАЇНСЬКА ЕНЦИКЛОПЕДІЯ — ЯК В ДІЙСНОСТІ БУЛО

У 203-му числі „Свободи" з дня 27-го жовтня ц. р. появилася стаття-спогад ред. І. Кедрин-Рудницького, в якій він теплим словом згадує 50-літній ювілей появи першого тому „Української Енциклопедії — Книги Знання", яка появилася цілістю в 1934 році. Як єдиний живучий ще член Видавничого Комітету УЗЕ, її співфінансіст і співвласник та технічний редактор, почуваюся до обов'язку подякувати редакторові за згадку про так важливий, а всіма забутий ювілей.

Ідея видання УЗЕ постала в Станиславові, в голові гімназійного вчителя Івана Чепиги. Він основував в початках 20-их років видавництво „Бистриця" в Станиславові і в тім видавництві плянував видавати Українську Енциклопедію. Та видавництво „Бистриця" було заслабе на таке велике діло, тому взявся він за організацію окремого комітету для тієї цілі. При допомозі зацікавлених людей це йому пощастило. Ті, що приступили до того комітету, а було їх чотирьох (одним з них був я), в короткому часі склали закладовий капітал в сумі 35,000 злотих, що на той час було поважним вкладом.

Правдою у згадці ред. Кедрина є, що начальним редактором УЗЕ був проф. І. Раковський. Одначе проф. Раковський зредаґував тільки три перші зшитки. УЗЕ виходила місячними зшитками, десять зшитків в одному томі. Всіх зшитків,

(Закінчення на стор. 4)

Петро Григоренко

НЕ РЕПРЕЗЕНТУВАТИ — ДІЯТИ !

(До п'ятиріччя УГГ)

II

Це був, як пише преса, повний розгром. Але чи так воно є в дійсності? Фізично — так, розгром! Вірніше, позбавлення членів Групи можливості нормально виконувати свої обов'язки. Але духовно — Перемога! Погляньмо. Група починалася з 10-ох членів. Сьогодні їх утричі більше (31 ув'язнених і сім за кордоном — шість в примусовій еміґрації і один у вигнанні). Згідно з неписаними, але прийнятими всіма членами Групи правилами, вийти зі складу Групи можна лише за власним бажанням. Доки той чи інший член групи не заявить про вихід із Групи, він є її членом, навіть коли якийсь час не ставить свого підпису під документами. З тих 31, про яких сказано вище, жаден не заявив про вихід з Групи, і тому всі вони далі є його членами.

До речі, одно зауваження. Останнього часу в україномовній пресі вживається термін — „перший", „другий", „третій" керівник Групи. Це неправильно. В Українській Групі є лише один керівник — Микола Руденко. Так вирішила Група після його арешту. Ми домовилися, що він перестане бути нашим керівником, як сам відмовиться від того. Ті ж, хто керує після нього, лише виконують обов'язки. Через те КҐБ так і тиснуло на Миколу, домагаючись його відмови від участи в Групі. КҐБ думав, що така заява Миколи позбавить Групу морального стержня. Ув'язнені члени групи діють у неймовірно тяжких умовах. Деякі з них увійшли до української секції табірної Групи, куди, крім них, зголосилося шість давніх в'язнів (О. Попович, С. Караванський, Б. Ребрик, В. Романюк, Д. Шумук, Ю. Шухевич). Табірна група вивчає умови в таборах і порушення прав людини відносно в'язнів, особливо політичних і релігійних; при нагоді члени цієї Групи посилають листи на волю, в яких висловлюють свої думки в різних галузях політичного життя в Україні і в світі.

Рух шістдесятників теж було „розгромлено", але залишився їх досвід, залишились книги Дзюби і Чорновола, а також пробуджена ними самосвідомість. Група прийняла все це, але на тому не зупинилась, вона пішла далі від Дзюби, який виходив у своїй книзі з марксизму, до декларації Патріотичного Руху і твору Юрія Бадзя „Право жити", який спирається лише на науку і досвід життя. Чисельні документи Групи з національних питань співзвучні з названими творами. Народ довідався про Групу, про зміст її боротьби і визнав ту боротьбу справедливою. Таким чином Група стала фактором національно-визвольної боротьби українського народу. І цей факт непереможний.

Група стала також фактором міжнародного життя. Українські документи лунали з вершин Мадридської наради. Порушення прав людини в Україні засуджували всі делеґації вільних країн, особливо ЗСА. Про українські справи писала найвизначніша преса західнього світу. Багато українських правозахисників стали почесними членами ПЕН-клюбу (В. Чорновіл, В. Стус, Ю. Бадзьо, О. Бердник, М. Руденко та інші). Керівника Української Гельсінкської групи було висунуто кандидатом на Нобелівську премію Миру. Світова преса писала про нього. Гельсінкські організації створились у ряді країн Заходу (ЗСА, Норвеґія, Данія, Швайцарія). І, нарешті, Українська група значною мірою спричинилась до створення Міжнародної Гельсінкської Асоціяції. Миколу Руденка обрано на її почесного віцепрезидента, Леоніда Плюща, Володимира Малинковича і Петра Григоренка — на членів Ради Асоціяції (пропозицію подав Юрій Литвин і Представництво УГГ попрацювало над його реалізацією).

Ні, Групу не розгромлено. Розгромлено тих, хто втратив віру в можливість дальшої боротьби. А Група і ті, що стоять за нею, не втратили тієї віри. У найтяжчий час безперервних арештів (осінь 1979 року) ті члени, які ще не були заарештовані, написали в спеціяльному меморандумі: „Існування Групи рівнозначне нашому життю, нашому праву мислити, творити, висловлювати свої погляди". І далі: „...ми сповнені рішучости довести свою нерівну боротьбу до кінця, щиро віряччи, що воля народна раніше чи пізніше встановить веління права у всіх сферах мислі, творчости і дій". Всі ув'язнені і всі, що опинилися за кордоном, одностайно приєдналися до цих заяв.

У вересневому числі центрального органу КПСС, журналу „Комуніст" перший заступник Андропова генерал-полковник КҐБ Цвіґун вихваляється тим, що КҐБ спромігся зліквідувати дисидентський рух у всьому СССР, а отже, й на Україні. В самому цьому КҐБівському вихвалянні виявляється наша перемога. Коли я з родиною наприкінці 1977 року вилітав з Москви до ЗСА в СССР, за заявами КҐБ і партійно-державної верхівки, не було ніякого дисидентського руху. Були окремі „відщепенці" і „психічно хворі" люди. А тепер КҐБ, захлинаючись від радощів, кричить на весь світ, що він розгромив той „неіснуючий" дисидентський рух.

Але ті радощі передчасні. Справді фізичну перемогу КҐБ здобув: виарештовано всіх оголошених членів Групи. Але хто з них покаявся? Хто попросив помилування? Хто заявив про вихід з Групи? Хто не бере участи в табірному спротиві? Ніхто не відійшов, бо це лицарі духа. Вони стоять незламно перед навалою фізичної сили КҐБ. На очах свого народу, на очах усього світу.

І ще одну „дрібничку" не врахував генерал КҐБ Цвіґун: коріння Групи заглибилося в народ, а її ув'язнене тіло має свого речника, до якого Цвіґунам не дістатися. Я маю на увазі Закордонне представництво УГГ.

Стимулом до створення Представництва було надіслане мені (спершу усно, потім письмово) Доручення від членів Групи. Нагадую його зміст.

„Виявляємо повне довір'я... генералові Петрові Григоренкові та наділюємо його такими правами і повноваженнями:

1. Представляти нашу Групу за кордоном — бути її духовним речником, виступати від імені Групи з усними та письмовими заявами, меморандумами й деклараціями:

а) в ОН та інших міжнародних організаціях;

б) перед урядами, парляментами і громадськістю всіх країн;

в) перед еміґрантськими українськими, єврейськими, польськими, російськими, чехо-словацькими та іншими громадами, організаціями, угрупуваннями.

(Продовження буде)

Український Гарвард на заході ЗСА

Зібрання прихильників Українського Гарварду в Сан Дієґо, Каліф., відбулося в неділю, 29-го листопада, на яке прибула вся активна українська громада, (щоправда, вона не велика), щоб зустрітися з представниками УНІГУ — д-ром Юрієм Гаєцьким, д-ром Джеймс .Мейсом та інж. Василем Лагошняком.

Вечір започаткував голова тутешніх прихильників УНІГУ інж. Ярослав Сисин, вітаючи зібраних та вказуючи, що вечір буде присвячений виданню книги про український голокост, трагедію — штучно зорганізований голод в Україні большевицьким урядом в 1932-1933 роках. Він також познайомив зібраних з прибулими представниками та місцевою управою прихильників.

Дальше ведення вечером перебрав Богдан Климкович — заступник голови. Він згадав найтяжчі роки українського народу, а щоб їх насвітлити, попросив до слова д-ра Дж.Мейса. Здається, перший раз багато з нас чуло як американець речево з глибоком знанням предмету змалював прихід комуністів до влади в Україні, їхню жортокість і мстивість за волелюбні змагання народу, їх недолугу організацію уряду та саме переведення голоду по селах родючої і багатої України. В слові Дж.Мейса було згадано і українських комуністів — Волобуєва, Хвильового, Скрипника та інших.

Д-р Ю. Гаєцький, як науковець і співпрацівник УНІГУ, змалював Український Гарвард, його потреби, дії та успіхи. Щоб зібрані могли мати більшу уяву про УНІГУ, він висвітлив прозірки будинку, бібліотек, конференційних заль, професорів і студентів. В дальшому проф. Ю.Гаєцький зупинився над науковими семінарами, дослідами, бібліотеками та публікаціями. Окремо він наголосив Літню школу, участь науковців з університетів інших країн, наукові конференції, студії та випускників - докторантів.

Д-р Данило Міршук, як очевидець, розказав про свої переживання в час голодової облоги України — про вмираючих матерів з дітьми, божевільних з голоду, людоїдство, залишування матерями дітей під інституціями в місті й інші жахіття вмираючого села, подаючи час, місця та навіть прізвища.

Інж. В.Лагошняк зреферував матеріяльно-фінансову сторінку УНІГУ.

Богдан Климович вказав на активність агентів совєтського уряду тут, які при допомозі охочих допомагати американських адвокатів вже забрали чималі суми грошей від померлих українців у Америці і Канади, колишніх громадян СССР, які не поробили вчасно заповітів. Йдеться про українців, народжених на теренах, які сьогодні окупує СССР. Б.Климович, як фінансовий знавець, пояснив, як слід забезпечити своє майно та зголосив готовість безкоштовно давати поради самотнім особам.

Вміжчасі присутні зложили на видання книги про голод понад 2,500 долярів і ця акція продовжується далі. Невелика українська громада, що складається з пенсіонерів, була вдячна „гарвардцям", що згадали мільйони замучених голодом українців, і за великий почин — видання книги.

Олександер Ґерега

Дрогобичани плянують Шостий з'їзд

Ню Йорк, Н.Й. (с.г.)— Тут, у залі Українського Народного Дому, в неділю, 25-го жовтня, відбулася нарада членів Управи й Контрольної комісії комітету Дрогобиччини. Наради відкрив і ними проводив голова Комітету інж. Володимир Осередчук, секретарював мґр Микола Курчак.

Згідно порядку нарад були звіти голови, секретаря (М.Курчак), і касира (д-р Василь Верган). Зі звітів присутні довідалися про многогранну працю Комітету і про пляни відбути Шостий з'їзд—зустріч колишніх мешканців землі Івана Франка.

Були заторкнені і інші справи, зокрема видання третього тому „Дрогобиччина—Земля Івана Франка".

Попередній П'ятий з'їзд дрогобичан відбувся 9—10-го вересня 1978 року на Оселі ОДВУ „Ольжичівці" в Лігайтоні, Па. Згідно правильника Комітету, з'їзди повинні відбуватися що чотири роки, і тому голова інж. В.Осередчук повідомив, що Шостий з'їзд Дрогобичан відбудеться в суботу, 18-го вересня, і неділю, 19-го вересня 1982 року на Оселі Українського Братського Союзу „Верховина" в Ґлен Спей, Н.Й.

Під час плянованого з'їзду—зустрічі буде багата мистецька програма, про яку докладніше земляки-дрогобичани будуть повідомлені заздалегідь. В.Осередчук вже одержав згоду виступити у мистецькій програмі від колишньої артистки Чернівецького театру Евеліни Белюць. А для тих, що люблять танцювати, буде грати оркестра „Звуки України". Оркестрою керує сам голова Комітету.

Під час з'їзду буде нагода зустрінутися—привітатися з тими, які народилися на землі Івана Франка, а також —з молодшими і зовсім молодими, які вже народилися поза межами України. Тому Комітет просить усіх земляків вже відтепер укладати свої пляни так, щоб у вересні 1982 року взяти участь у зустрічі на „Верховині".

Пітсбуржчина зустріла нового голову Консисторії

О. протопресвітер Степан Біляк, голова Консисторії УПЦеркви.

Чи не уперше за останнє півсторіччя православні українці Пітсбурзького Деканату мали нагоду вітати у себе обраного недавнім Собором УПЦеркви адміністративного керівника Митрополії — о. Протопресвітера Степана Біляка, сина Карпатської „Срібної Землі".Впродовж кількох тижнів, відданий Богові і нашій рідній Церкві, голова Консисторії відвідував різні округи або й поодинокі парафії Церкви, також чи не уперше в історії УАПЦ у ЗСА. Від далекого Мінеаполісу починаючи, почерез столицю Америки, Вашінґтон, далі крізь парафії стейтів Ню Йорку й Ню Джерзі вела дорога отця Протопресвітера С. Біляка. За парафіями Пітсбуржчини (10 числом) піде черга на громади Нової Англії. З весною — знову новий апостольський труд для о. Степана.

Для однієї особи це шлях довгий і нелегкий на такий короткий час. В кожній громаді чч околиці існують специфічні проблеми. І ось скрізь падали в душі вірних золоті зерна поучень, порад, плянів на майбутнє і перестороги для небезпек Церкви. Досвідчений духовник о. С.Біляк скрізь заторкував поточні проблеми Церкви, її досягнення і недотягнення. Нераз втомлений, міг би хотіти відпочинку, але сіяч діяв для добра Церкви і мирян: „Хочу знати вас,а ви мене. Не хочу бути вашим ‚босом', але слугою... Не тільки головою Консисторії, але братом у Христі"... Така є і його програма: він оптиміст, отець Протопресвітер Степан, і слуга Церкви, обраний Собором на три роки.

Був соняшний осінній день в Пітсбуржчині. Довголітній декан округи о. Протопресвітер Андрій Бек окремим листом запросив на офіційну зустріч із новим Головою Консисторії й духовних і світських осіб свого деканату на суботу, 24-го листопада. Запрошено від кожної парафії представників від церковних управ, сестрицтв, Ліги. Зустріч заплянована було в Мікізракс біля Пітсбурґу, в парафії Пречистої Діви Марії. Ця велика й давня наша парафія, щасливо переборовши довгі, важкі труднощі, остаточно стала складовою частиною Митрополії УАПЦ, прийнявши її офіційну назву: Українська Православна Церква Пречистої Діви Марії.

Понад півстоліття тому тут була столиця національного й організаційного життя Пітсбуржчини. Тут було найбільше скупчення першої української іміграції. Тисячі наших братів з обидвох сторін Карпат у поті чола заробляли 75 центів денно по сталеварнях, без жодної унійної опіки. Чимало гинулю безслідно в тодішньому царстві сталевих маґнатів — Карнеґі, Морґана, Мелона, Ракефеллера. На жаль, це невідома і незаписана історія перших піонерів Монесену, Пітсбурґу, Карнеґі, Ембриджу й менших українських громад Пітсбуржчини.

А роки йдуть, старі дуби упали давно.

В Мікізракс півстоліття тому воздвигнено чи не найбільшу нашу святиню. Її могутні візантійського стилю бані милують око українця і не-українця. Гей би мініятюра Святої Софії Київської або її матері, Царгородської Гая Софія. Минулої осени ця парафія відзначила своє 75-річчя.

Тут в старезний наш Мікізракс, у прегарну соняшну днину їхали отці й миряни на зустріч з дорогим Гостем з Бавнд Бруку. Вісім священиків і понад півсотні мирян заповнили залю Народного Дому. Предсідник парафії та настоятель о. Яків Нортон привітали голову Консисторії. З нагоди свята Архангела Михаїла відспівано „Многая Літа" іменникам Деканату. Декан о. Андрій Бек перебрав провід нарад й попросив голову Консисторії до слова.

На вступі о. Протопресвітер Біляк передав батьківський привіт від Первоієрарха Української Православної Церкви Митрополита Мстислава. За кожним словом бесідника о. Степана англійською мовою пробивалася одна тема: журба за майбутнє Церкви, недостача кандидатів до духовного стану, проблеми молоді в конфронтації з життям сучасної Америки. Від довшого часу відвідує він парафії і деканати Церкви. Такі контакти дуже важливі для обох сторін. Одні потребують других.

За останні три місяці наступило чимало змін у Консисторії. Швидко надходять відповіді з Консисторії на листи, прислані священиками, на листи з парафій. Голова Консисторії допомагає на місцях усім у їхніх проблемах. А це не так легко. Контакт має бути постійний. Він — Консисторія не роблять „церковної політики", бо це належить до її Духовного Проводу і до Ради Митрополії поміж Соборами.

Дуже важливе в кожній установі, а тим більше церковній, — казав далі голова, її фінанси. Без сильної фінансової бази Церква не може існувати. Він застав поважний борг у касі і дуже мало готівки. Будову Українського Дому Культури теж не було доведено до кінця. При Божій помочі наладнано фінансову справу, робота йде нормально, все іде до кращого за допомогою всіх — священиків і мирян, цілої Церкви.

Якщо виникло б питання, яка ціль його поїздки, що безперечно втомлює, то відповідь о. Біляка була б: контактуватися з парафіянами та їхніми отцями і прицерковними організаціями; виясновати проблеми Церкви, як такої. Дуже важлива теж справа — збільшення покликань до духовного стану. Маємо добре наладнану Духовну Семінарію Св. Софії, але замало кандидатів но неї ! Церква, її майбутнє — то її молодь. Треба дати їй почуття самопошани, щоб зберегла своє духовне і національне обличчя.

Допомогою в такому змаганні Церкви повинна стати монументальна будівля в осередку УАПЦ — Дім Української Культури. Це дарунок від всіх нас на порозі славного ювілею Тисячоліття християнства в українському народі.

Як заохочувати молодь до духовного стану ? Це великий комплекс проблем не лише у нас. Колиска покликань — це родина. Важливим невід'ємним чинником тут є Українська Православна Ліґа, бо її головне завдання: молодь. Ми повинні і бажаємо мати постійний контакт з УПЛіґою, — говорив отець Прото-

(Закінчення на стор. 4)

Родина...

(Продовження зі стор. 2)

на потребу Богові і народові. Замість боротися за „владу", яка насправді є фікцією і самообманом, замість приймати резолюції проти земляків, які стоять також на українському державницькому становищі, але мають право до власних поглядів, з якими не всі мусять солідаризуватися, — замість придумувати найштудерніші штуки, щоби „наша взяла" — чи не краще було б одним фронтом боронити спільну нашу українську честь і спільну нашу українську правду, що їх атакують різні Голцмани і Шенкери?!

Можна почути закид, що не слід вбачати провокаторську руку в тому, що діється в нашій громаді, бо це — мовляв — ображує цілу громаду. А проте найавторитетніші американські й міжнародні чинники впевняють, що всі вільні національні групи в діяспорі — насичені ворожими аґентами, бо це найперший інтерес СССР, щоби ці клітини опозиції та ірреденти знищити. І коли ми не розпоряджаємо апаратами контррозвідки, що їх мають великодержави, то такий апарат є таки в наших руках: такою нашою протидією всяким ворожим затіям може і мусить бути змаг до єдности. Немає у світі проблем, щоб їх не можна було б конструктивно розв'язати. Стояти на місці і не поступатися — це знати завертати назад.

Невже у тисячоліття українського християнства українська політична думка застрягла на тих позиціях, якими були княжі крамоли чи „Чорна рада" — з-перед довгих сторіч?! Невже ми не розуміємо, що треба мати ґрадацію вартостей і що вона диктує: 1) фізичне самозбереження; 2) воно можливе через вірність Церкві і рідному шкільництву. Найбільш красномовні фрази про патріотизм, революцію, інтегральний націоналізм, принципіялізм і безкомпромісовість, всі ті і їм подібні найкращі фрази й заклики не матимуть ніякої реальної вартости, коли ми, українці,не будемо шанувати одні одних, коли будемо заперечувати людину в людині і будемо бовтатися у фразеології, коли на очах зникає громада.

МУЛЬТІБІЛЬЙОНЕР АРМАНД ГАММЕР ЗАЯВИВ у розмові з кореспондентами, що він дасть премію в сумі одного мільйона долярів кожному — лябораторії чи індивідуальним особам, хто винайде справді ефективний препарат для лікування рака. „Я надіюся, що доживу до такого радісного дня, коли людство зітхне з полегшею після такого винаходу", — заявив Гаммер. Він при тому висловив надію, що ним визначена нагорода стимулюватиме лябораторійні досліди в тій ділянці. Американський філянтроп також підкреслив, що він додатково кожного року призначатиме по 100.000 долярів для визначних вчених, які працюють в ділянці дослідів рака.

В ЧЕТВЕРТУ БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ

нашого Найдорожчого

ЧОЛОВІКА, БАТЬКА І ДІДУНЯ

сл. п.

Мґра ЕВГЕНА ЛОЗИНСЬКОГО

будуть відправлені

ЗАУПОКІЙНІ СЛУЖБИ БОЖІ з ПАНАХИДАМИ

в неділю, 20-го грудня 1981 р., в церкві св. Юра в Ню йорку, Н. Й., о год. 4-ій по пол.,

в п'ятницю, 1-го січня 1982 р., в церкві св. Духа в Честері, Па., о год. 7-ій веч.

Про молитви за спокій душі Покійного просять:

дружина — МАРІЯ
дочка — ЛАРИСА КЕЙ з чоловіком МИРОСЛАВОМ і дітьми
син — АСКОЛЬД з дружиною РОКСОЛЯНОЮ
брат — ІВАН
сестра — МАРІЯ ЧАБАН з чоловіком МАРІЯНОМ і родиною

У ПЕРШУ СУМНУ РІЧНИЦЮ ВІДХОДУ У ВІЧНІСТЬ

нашої Дорогої, Незабутньої

ДОНІ І СЕСТРИ

св. п.

ОЛІ ПЕТРІНЧИК

буде відправлена

ЗАУПОКІЙНА СВЯТА ЛІТУРГІЯ

в суботу, 19-го грудня 1981 року, о год. 8-ій ранку

в церкві Успення Пресвятої Богородиці в Байон, Н. Дж.

Ввічливо просимо й одночасно дякуємо Друзям і Приятелям за Ваші молитви.

Мати — ЮСТИНА
Батько — ВАСИЛЬ
Брат — ІВАН з дружиною РЕҐІНОЮ і сином ВАСИЛЬКОМ

ПОДЯКА

З волі Всевишнього, дня 7-го листопада 1981 року, по довгій недузі, відійшла у Вічність,

наша Найдорожча

ДРУЖИНА, МАТИ, ШВАҐЕРКА І КУЗИНКА

бл. п.

МАРІЯ ХАРУК

Похорон відбувся в середу, 11-го листопада 1981 р. з церкви св. Юра в Ню Йорку. Похована на цвинтарі св. Духа в Гемптонбурзі, Н. Й.

Цією дорогою висловлюємо нашу щиру подяку: ВПреподобному Отцеві-Адміністраторові С. Шевчукові, ЧСВВ за уділення Найсвятіших Тайн в шпиталі, та Парастас в похоронному заведенні П. Яреми. Всечеснішому о. Левові Ґолденові, ЧСВВ за участь в Панахиді, Заупокійні Святі Літургії в Церкві і на цвинтарі.

Сердечна подяка Церковному Хорові св. Юра (де Покійна була членкинею), і кільком Співакам з Хору ім. Митрополита Шептицького, які два вечори співали Панахиди. Проф. І. Хоминові за дириґування хором і відспівання похоронних обрядів в церкві і на цвинтарі.

Наша щира подяка Голові церковного хору Панові Миколі Кузикові і Пані Марії Лозинській (ОЖ ОЧСУ), де Покійна була активною членкою, за зворушливі слова біля домовини в похоронному заведенні.

Спеціяльна подяка нашому Дорогому Приятелеві Володимирові Макарусі за поміч у влаштуванні похорону.

Глибоко вдячні Всім, що в часі похорону так чисельно взяли участь в похоронному заведенні, в Церкві і на цвинтарі.

Невимовно вдячні Усім: за численні Служби Божі, за квіти і пожертви на добродійні цілі.

Церковному хорові спеціяльна подяка, що замість квітів на могилу, пожертвував 150 долярів на новий Іконостас у новій церкві св. Юра.

Панові Павлові Данилів за жертву 50 дол. на виховання молодих священиків в Ґлен Кові, Н. Й.

Шановній родині Шерик, що замість квітів, зложили 50 дол. на радіогодину оо. Василіян в Ню Йорку.

Нехай Всемогучий Господь винагородить Вас Усіх щедрими ласками, а душі Покійної Марії дасть вічний упокій.

В глибокому смутку:

муж — ОЛЕКСА з дітьми
і РОДИНА

В СОРОКОВИЙ ДЕНЬ СМЕРТИ

17-го ГРУДНЯ ц. р., о год. 8-ій рано,

в ЦЕРКВІ СВ. ЮРА, буде відправлена

СЛУЖБА БОЖА з ПАНАХИДОЮ ЗА ДУШУ НАШОЇ НАЙДОРОЖЧОЇ МАРІЙКИ.

В цей день просимо про молитви!

У великому смутку повідомляємо Родину, Приятелів і Знайомих, що з Волі Всевишнього, несподівано, відійшов у Вічність в п'ятницю, 11-го грудня 1981 р. в Байоні, Н. Дж.,

наш Найдорожчий ЧОЛОВІК, ТАТО І БРАТ

бл. п.

МИХАЙЛО ГОЛУБЕЦЬ

на 65-му році життя, народжений в Борщеві, Україна.

ПАНАХИДА у вівторок, 15-го грудня 1981 р., о год. 7:30 веч. в похоронному заведенні В. Когута при 86 Вест 14-та вул. в Байоні, Н. Дж.

ПОХОРОН в середу, 16-го грудня 1981 р., о год. 9-ій ранку до церкви Успення Преч. Діви Марії, а опісля на цвинтар св. Духа в Гемптонбурґу, Н. Дж.

Горем прибиті:

дружина — АНАСТАЗІЯ
син — МИРОН
дочка — МАРУСЯ-АННА
Сестра у Франції
та ближча і дальша Родина в Америці й Україні

Мала Рада Української Автокефальної Православної Церкви у вільному світі

повідомляє всіх Українців, що

19-20-го грудня 1981 ранку в катедрі св. ап. Андрія Первозванного в Дітройті, Миш.

відбудеться

ХІРОТОНІЯ АРХИМАНДРИТА ІОСИФА

на Єпископа Лубенського

Хіротонію довершить Високопреосвященний Владика ПЕТРО, Архиєпископ Січеславський і Преосвященний Владика ІЗЯСЛАВ, Єпископ Чигиринський.

Протопресвітер ОЛ. БИКОВЕЦЬ, *голова*
ІВАН ЧИКАЛО, *секретар*

Українська Православна Катедра св. ВОЛОДИМИРА в Ню Йорку, Н. Й.
162 Вест 82-га вул.

Заходом **СЕСТРИЦТВА** *влаштовує*

СВЯТО СВ. о. МИКОЛАЯ

в неділю, 20-го грудня 1981 року, о год. 1-ій дня в церковній залі.

Крім Миколаївської програми, будуть висвітлені прозірки з України.

Запрошується Молодь і старше Громадянство.

УПРАВА СЕСТРИЦТВА

Волею Всевишнього, відійшов у Вічність 13-го грудня 1981 року,

наш Найдорожчий

БАТЬКО, ДІДУСЬ І БРАТ

бл. п.

ІВАН ЛОЗИНСЬКИЙ

старшина Української Галицької Армії,

народжений 7-го березня 1886 року біля Старого Самбора, Галичина.

У глибокому смутку:

доньки:
д-р ІВАННА ЛОЗИНСЬКА ЦЕЛЕВИЧ з дітьми ДІЯНОЮ І АДРІЯНОМ
ГАЛИНА ЛОЗИНСЬКА ХАРУК з мужем д-ром ПЕТРОМ ХАРУКОМ, з дітьми АНЕТКОЮ І ЮРКОМ
брат — д-р ГРИГОРІЙ ЛОЗИНСЬКИЙ з донькою ВІРОЮ ІВАНИЦЬКОЮ, БОГДАНОЮ КОМАРИНСЬКОЮ та ЛЮБОЮ ЛУКОВСЬКОЮ
з родинами
та ближча і дальша Родина в Україні

Пітсбуржчина...

(Продовження зі стор. 3)

пресвітер. Шість парафій без священика. Чимало хоче іти на заслужений відпочинок. Це наша велика журба. В одній парафії (Св. Тройці в Клівленді) маємо до діла з незаконними діями деяких осіб. Група невдоволених зміною священика подала до суду Консисторію (мільйон долярів „відшкодування"!). І розповівши про це, просив промовець винести відповідну резолюцію осудження такого нечуваного нехристиянського вчинку. Зібрані реагували на слово голови Консисторії оплесками. Далі ухвалили потрібну резолюцію.

Декан о. Бек подякував голові Консисторії, що прибув сюди з офіційними відвідинами, і згадував, що Пітсбуржчина завжди стояла в першому фронті активности для Церкви. Вона видала найбільше число молодих священиків.

Далі на руки голови Консисторії чимало організацій і вірних склали поважні суми на потреби Церкви. Також місцева парафія пошанувала свого колишнього настоятеля о. Прот. Мирослава Глинського словами признання та грошовою пожертвою з нагоди призначення його з парафії в Пітсбургу до Сиракюз, Н.Й. Він і його паніматка Ольга чимало перетерпіли в мікізрацькій громаді в найбільш критичних часах боротьби за приналежність до УП Церкви. Їм обом заспівано „Многая Літа".

В неділю, 29-го листопада, о. Протопресвітер С. Біляк у асисті місцевого пароха о. Нортона відслужив у церкві Божественну Літургію та виголосив до вірних відповідну науку, в якій знову і знову вчувалася турбота про добро Церкви і народу. Ті, що слухали, сповнялися надії і певности, що новий провід Консисторії веде їх у доброму напрямі.

о. М.Ф.

Вісті з Академії св. Юра

ДРУЖИНА КОПАНОГО М'ЯЧА

Дружина копаного м'яча при Академії св. Юра здобула чемпіонат в Лізі Незалежних Шкіл на 1981-82 рік, виґравши 12 із 15-ти гор. Під сучасну пору дружина приготовляється до змагань з кошиківки, які почнуться у грудні.

Дівоча відбиванкова дружина, яка в останніх двох роках була чемпіоном в Менгеттені, бере участь у відбиванкових змаганнях теж і цього року.

АКРЕДИТАЦІЯ

Усі публічні і приватні школи в нюйорському стейті мусять перейти ґрунтовну перевірку стейтовою Радою правління (Board of Regents) в наступних п'ятьох роках. Академія св. Юра зголосилася до цієї перевірки і була одна із перших чотирьох середніх шкіл міста Ню Йорку, яка цю перевірку перейшла. В листі, датованому 5-го листопада, Джордж Фріборн, діючий заступник директора стейтового департаменту освіти, написав: „Складаю Вам та Вашому учительському складові мої ґратуляції з нагоди успішного закінчення реєстраційної перевірки. Цим актом школа зберігає надалі своє членство в університеті нюйорського стейту та має право переводити „Реджентс" як також видавати дипломи. Вірю, що участь в реєстраційнім процесі була для Вас корисна і що наші добрі взаємини продовжуватимуться".

ВІДВІДИНИ ШКОЛИ

В п'ятницю, 13-го листопада, Академія св. Юра була відкрита для батьків та гостей. Вони могли відвідати школу, оглянути будинок та придивлятися навчанню у клясах. Всі зацікавлені можуть відвідати Академію св. Юра будь-коли.

БЕНКЕТ

У неділю, 6-го грудня ц.р. відбудеться бенкет в шкільній авдиторії, щоб таким чином зібрати допоміжні фонди для школи. Абсольвенти школи є особливо запрошені, а також батьки та приятелі.

Затверджено модель пам'ятника Митрополитові Василеві Липківському

Савт Бавнд Брук, Н. Дж. (пм). — Під проводом Блаженнішого Митрополита Мстислава 20-го листопада 1981 року відбулося спеціяльне засідання Комітету побудови пам'ятника бл. п. Митрополитові Василеві Липківському. На засіданні, яке відбулося тут, у приміщенні Консисторії УПЦ, скульптор Петро Капшученко представив детально розроблену модель пам'ятника. Модель показує бронзову постать Митрополита під час проповіді-промови до українського народу. Постать стоїть на п'єдесталі, який своїми архітектурними рисами гармонує з Церквою-Пам'ятником, поруч якої і буде збудований пам'ятник. Статуя та п'єдесталь стоять на підвищеній площі, до якої ведуть широкі сходи.

Модель творить враження гарного і великого пам'ятника. На засіданні панувало почуття, що нарешті знайдено гідний вислів пам'ятника в честь великої людини, великого українця. З цієї нагоди Владика Мстислав знову пожертвував 100 долярів на будову пам'ятника.

У найближчому часі Комітет подасть до відома української громади знімок моделю та детальний опис пам'ятника.

Комітет закликає українське громадянство продовжувати жертвувати на будівельний фонд пам'ятника та цим самим ставати співучасниками здійснення шляхетного задуму.

Виписувати і надсилати від податку звільнені пожертви слід на адресу: Metr. Lypkivskyj Fund No. 760, St. Andrew's Federal Credit Union, P.O. Box 375, —So. Bound Brook, N.J. 08880.

ПОВІДОМЛЕННЯ

Членам і Відділам УНСоюзу

Повідомляємо Членів і Відділи УНСоюзу, що з уваги на закінчення року, Головна Канцелярія УНСоюзу мусить замкнути рахунки та здепонувати у банках гроші, одержані від Відділів,

не пізніше, як вполудне 31-го грудня 1981 року

Гроші, прислані пізніше вже не зможуть бути зачислені на 1981 рік. З уваги на це, закликаємо всіх Членів УНСоюзу заплатити вкладки, платні в цьому місяці, якнайскоріше, а всі Відділи УНСоюзу вислати розчислення і гроші так скоро, щоб вони наспіли до Головної Канцелярії не пізніше як у ЧЕТВЕР 31-го ГРУДНЯ 1981 року до полудня.

Звертається увагу на те, що Відділи, які спізняться з присилкою вкладок, будуть подані як довжники в річному звіті.

Головна Канцелярія УНС

О. Мешко пише...

(Продовження зі стор. 1)

ц.р. — невістка майже не ходить. Я залишаюся сама в майже цілковитій ізоляції. Зими тут такі страшні, і люди місцеві мене лякають, що самій мені прожити неможливо. Тут три проблеми: дрова, вода, харчі. Коли задме завія (пурґа), то сніг замітає хати і проїзні дороги, з дому не виберешся. І хоч наша халупа близько від харчової крамниці і взагалі в центрі, — ніхто не прийде на допомогу. Просила поставити мені телефон і до голови райвиконкому зверталася, — відмовив: „...немає номерів, тільки в порядку черги", а черга мені припадає років через два-три, а скільки мені лишилося прожити, нікого тут не цікавить.

Від 17 березня почався мій довший маршрут европейсько-азійськими просторами ,необьятной'. Бачила всі пам'ятки із зупинками в Харкові, Свердловську, Красноярську, Іркутську, Хабаровську, Ніколаєві-на-Амурі. Не можу нарікати: лікували й готували до далекої подорожі. За 9 місяців дістала гіпертонію третього ступеня. Уже всі медикаментозні лікування перепробували, проте безрезультатно. Акліматизуватися в цьому категорично протипоказаному мені кліматі й за віком і через хвороби неможливо. Перезимувати мені тут самій — що на Еверест зійти ненатренованому спортсменові. Але... Що робити? Хочеш, не хочеш — мусиш.

Я тішуся поверненню до дому мого сина, ми з ним прощаємося. Думаю, що добрі люди мені бодай писатимуть — біда, що зв'язок тепер став зовсім поганий, хоча й до повені було також погано через нельотну погоду тощо.

З пенсією в мене вийшов казус. Згідно з законом, позбавляють пенсії на час відбування основного терміну (мені його призначили на півроку), а в засланні пенсію поновлюють. Я подала до соцзабезу заяву 8 липня, на запит Аянського Київський соцзабез відповів, що „немає на обліку". Послали вдруге розшук моєї пенсійної справи від місцевого соцзабезу. Отак зі мною ,жартують'.

З харчами тут дуже тяжко: овочі й фрукти в консервованому вигляді з минулорічного завезення, в цьому сезоні раз привозили картоплю (давали по два кг) і капусту свіжу. Обіцяють привезти капусту для квашення. Молоко є, але взимку його не буде, хліб тільки білий, гречаних крупів також нема . Через мій діабет мені тяжко. Рибу я засолила на зиму, але знов таки солона, мені з гіпертонією треба утримуватись. Син дрова завіз, розпиляв, тепер рубає. Дах халупи тече, Олесь його перекриває, але перешкоджають дощі. Піч курить. Але ми побілили всередині і це теж була радість спати не під цементовим кожухом. Мучить ревматизм, який відновися за час перебування там...".

Уряд у Польщі...

(Закінчення зі стор. 1)

лежної профспілки, а з провінції інформації вказують, що арешти ще більш відносно масові, як у Варшаві. Відносно обережно поводиться влада у портовому місті Ґданьску, духовій столиці „Солідарности".

Польські дипломатичні джерела за кордоном розпочали наполегливу акцію заспокоювання публічної опінії і урядових чинників, мовляв, вся акція в Польщі має тимчасовий характер і питання повороту до нормального стану є справою тижня-двох.

Москва, як і треба було сподіватися, видала через агентство ТАСС свою заяву, у якій сказано: „Всі заходи пороблені тепер у Польщі є, очевидно, внутрішньою справою. Всяка інша інтерпретація була б вмішуванням у внутрішні справи, які є виключною компетенцією поляків." Совєтські дивізії, які вже від довгого часу сконцентровані довкруги польських кордонів, не виявляють ніяких особливих рухів, але загостренний стан поготівля, в якому вони перебували, триває далі.

Уряд ЗСА стримав аж до вияснення ситуації висилку допомоги до Польщі. З Вашінґтону повідомляють, що найвищі державні чинники ЗСА є в постійному контакті з розгортанням подій у Польщі, та що вони поважно стурбовані, а президент Реґен видав осторогу Москві. Уряди Великої Британії й Західньої Німеччини закликають до спокою і повздержливости, а одночасно апелюють, щоб польський уряд притримувався зобов'язань, підписаних у Гельсінках.

В різних країнах Европи й світу почалися демонстрації для підтримки польських робітників. Особливо стурбовані подіями в Польщі професійні спілки у різних країнах, а Міжнародна федерація вільних профспілок через свою головну квартиру у Брюсселі вислала протест до Міжнародної організації праці проти переслідувань членів „Солідарности" в Польщі та розгромлення її бюр і осередків.

Останні інформації з Польщі подають, що Валєнса фактично також арештований і служба безпеки є в процесі переводження тиску на нього, щоб він відкликав генеральний страйк та підтримав зарядження уряду.

КОЛИШНІЙ ПРЕЗИДЕНТ РИЧАРД НІКСОН відвідає наступного року Пекін, Китай, відмічуючи цією поїздкою десятиріччя незвичайно важливої події — його історичних відвідин Пекіну в 1972 році, чим розпочалася нова ера в американсько-китайських відносинах.

Перша...

(Продовження зі стор. 2)

отже, мало бути 30. З тих 30-ти зшитків проф. Раковський зредаґував тільки три і зрезиґнував з дальшого редакторства, залишаючи ціле видавництво „на „льоду", не беручи до уваги великі кошти, які видавництво вже понесло. Дальші зшитки вже перестали виходити і видавництву грозило банкрутство. На щастя, адміністрації видавництва вдалося по піврічних переговорах з д-ром В. Сімовичем, професором університету у чеській Празі, стягнути його до Львова і він перебрав і зреорганізував редакційну колеґію, тим самим став начальним редактором і щасливо за п'ять років закінчив першу УЗЕ. Щоправда, ім'я проф. І. Раковського, як начального редактора, фіґурувало ще і далі на обкладинці зшитків.

Також в кількості томів не має ред. І. Кедрин рації. Бо хоч УЗЕ була заплянована на три томи, то ред. Сімович, з огляду на велику кількість матеріялу, додав ще четвертий, трохи менший об'ємом. Отже, всіх томів було не три, а чотири.

Щоб, одначе, бути справедливим, треба частинно оправдати ред. І. Кедрина, бо він, мабуть користувався у своїх споминах Енциклопедією Українознавства, що виходить у Сарселі. І це дивне, що Українська Енциклопедія помістила теж невірні інформації про УЗЕ. В тому тритомовому виданні на сторінці 10-ій і в 2-му томі словникової частини на сторінці 638-ій в інформації про видані досі українські енциклопедії подано ті всі дані, що їх повторив ред. Кедрин. А перший том Енциклопедії Українознавства появився у Мюнхені в 1949 році, тільки 15 років від закінчення УЗЕ, ще, як кажуть, за свіжої пам'яті. Напевно в тому часі жило ще багато осіб, які брали участь у виданні УЗЕ і вони могли подати точніші дані про неї.

Та не зважаючи на на ці помилки, треба подякувати ред. І. Кедринові за згадку про УЗЕ, бо це спонукало мене забрати голос в тій справі і виправити неточності. Можливо, що ще хтось зі живучих доповнить мої завваги.

Степан Слюсарчук

Дітройт, Миш.

ВБИЛИ ...

(Закінчення зі стор. 1)

аль-Хальк, видав окремий комунікат, у якому він підтвердив, що ця організація бере на себе відповідальність за це вбивство і подав причини, чому Дастхейба вбито. У своєму комунікаті Раджаві подає факти на потвердження того, що Даст хейб завів скрайній терористичний режим у Ширазі, наслідком якого загинули тисячі людей. Він давав доручення вбивати не тільки політичних противників, але також розправлявся силою із зовсім припадковими людьми, наприклад, втікачами, які прибули до Ширазу. За їхні інформації про важке положення на теренах, звідки вони втекли, Дастхейб звинувачував їх у поширюванні „вісток ворожих для влади аятолли" і видавав присуди смерти на них.

● РОЗШУКИ ●

Розалія Савчак
пошукує сусіда
ІСПЕРОНА САВЧАКА
зі села Раденичі, пов. Мостиська, Львівщина. Хто знав би про нього або він сам, прошу дуже дати знати на адресу:
ROSS HRYNYSCHYN
1440 Benjamin Street
Windsor, Ont., Canada
N8X 4N1

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

НЕДІЛЯ, 20-го ГРУДНЯ 1981 р.

Пассейк, Н. Дж. Місячні збори Т-ва ім. Т. Шевченка **42-го Відд., о год. 2-ій по пол. в УНДомі при** 237 Hope Ave. Просимо чл. взяти участь. З огляду на імпрезу св. о. Миколая, збори пічнуться дуже точно. — В. Марущак, рек. секр.

Кліфтон, Н. Дж. Місячні збори Т-ва ім. Т. Шевченка 64-ий Відд., в год. 1-3-ої по пол. біля церкви Св. Марії у Кліфтоні на Washington St. Проситься всіх на збори. — Управа.

Вест Істон, Па. Річні загальні збори Т-ва ім. Б. Хмельницького 137-ий Відд., о год. 2-ій по пол. в залі Укр. Амер. Гор. Клюбу. На порядку: звіт урядовців Відд. та вибір нової Управи на 1982 р. Проситься чл. обов'язково прибути. — Г. Прашик, гол., М. Колодруб, кас., С. Колодруб, секр.